

ร่างเสนอ กรธ. วันที่ ๒๒ พ.ย. ๒๕๖๐

มาตรา ๑๒๖ ในการดำเนินการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้งแล้ว ให้คำนวณตามวิธีดังต่อไปนี้ โดยในกรณีที่มีเศษให้ใช้ทศนิยมสี่ตำแหน่ง

(๑) นำคะแนนรวมทั้งประเทศที่พรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหารด้วยหาร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) ไปหารจำนวนคะแนนรวมทั้งประเทศของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขตจำนวนที่ได้รับให้ถือเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้เบื้องต้น

(๓) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะพึงมีได้ตาม (๒) ลบด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่พรรคการเมืองนั้นได้รับเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้ง ผลลัพธ์คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นจะได้รับ

(๔) ให้จัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองจะได้รับให้ครบหาร้อยคน โดยจัดสรรให้พรรคการเมืองตามผลลัพธ์ตาม (๓) เป็นจำนวนเต็มก่อน หากยังไม่ครบจำนวนหาร้อยคน ให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณสูงสุดได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มอีกหนึ่งคนตามลำดับจนครบจำนวนหาร้อยคน

(๕) ถ้าพรรคการเมืองใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่ากับหรือสูงกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงได้ตาม (๒) ให้พรรคการเมืองนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามจำนวนที่ได้รับจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และไม่มีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมดไปจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งต่ำกว่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นจะพึงมีได้ตาม (๒) ตามอัตราส่วน แต่ต้องไม่มีผลให้พรรคการเมืองใดดังกล่าวมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ตาม (๒)

(๖) กรณีที่เศษที่เหลือของแต่ละพรรคการเมืองเท่ากันจนทำให้ไม่สามารถจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้ครบจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้นำค่าเฉลี่ยคะแนนของแต่ละพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ถึงมีหนึ่งคนมาพิจารณา โดยหากพรรคการเมืองใดมีค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคการเมืองต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ถึงมีหนึ่งคนมากกว่าพรรคการเมืองอื่น

ให้พรรคการเมืองนั้นมีสิทธิได้รับการจัดสรรสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเพิ่มขึ้น และหากยังมีจำนวนค่าเฉลี่ยดังกล่าวเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๗) ในกรณีที่เมื่อคำนวณตาม (๕) แล้วปรากฏว่าพรรคการเมืองทุกพรรคได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อรวมกันแล้วเกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน ให้ดำเนินการคำนวณปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่โดยคำนวณตามอัตราส่วนที่ทุกพรรคจะได้รับการจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งเมื่อรวมแล้วไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบคน สำหรับวิธีการคำนวณเพื่อปรับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้เหลือเท่ากับจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบคนให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองที่ได้รับคูณด้วยหนึ่งร้อยห้าสิบหารด้วยผลบวกของหนึ่งร้อยห้าสิบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่เกินจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ และให้นำ (๔) มาใช้ในการคำนวณด้วยโดยอนุโลม และให้พรรคการเมืองที่มีเศษจากการคำนวณน้อยที่สุดลดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อลงหนึ่งคนตามลำดับจนเหลือจำนวนรวมกันหนึ่งร้อยห้าสิบคน

(๘) เมื่อได้จำนวนผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองแล้วให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตายภายหลังวันปิดรับสมัครเลือกตั้งแต่ก่อนเวลาปิดการลงคะแนนในวันเลือกตั้ง ให้นำคะแนนที่มีผู้ลงคะแนนให้มาคำนวณตาม (๑) และ (๒) ด้วย

ทั้งนี้ การดำเนินการตาม (๑) ถึง (๘) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒๗ ในกรณีที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งยังไม่ครบทุกเขต แต่มีจำนวนถึงร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมดแล้ว ให้ดำเนินการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะประกาศผลการเลือกตั้ง โดยวิธีการดังนี้ ให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตมาคำนวณหาอัตราร้อยละเทียบกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อโดยตัดทศนิยมทิ้ง ได้เท่าไรให้นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตที่ประกาศผลการเลือกตั้งไปลบออกจากจำนวนดังกล่าว ได้ผลลัพธ์เท่าใดให้ถือว่าเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะต้องจัดสรรให้พรรคการเมือง

(๑) นำจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่จะประกาศผลการเลือกตั้งหารด้วยสามร้อยห้าสิบอันเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทั้งหมด

(๒) นำผลลัพธ์ตาม (๑) คูณด้วยห้าร้อยอันเป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎรผลลัพธ์ที่ได้คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะประกาศผลทั้งหมด โดยให้ถือเอาเฉพาะจำนวนเต็ม

(๓) นำผลลัพธ์ตาม (๒) มาหักออกด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่จะประกาศผลการเลือกตั้ง ผลลัพธ์ที่ได้คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะประกาศผล

เมื่อได้ผลลัพธ์ตามวรรคหนึ่งแล้วให้นำมาคำนวณตามวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒๖ เพื่อจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้แก่ละพรรคการเมือง เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๑๒๖ (๗) จำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบ ให้เปลี่ยนเป็นจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่จะจัดสรรตามวรรคหนึ่ง

เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นให้ดำเนินการคำนวณตามวิธีตามวรรคหนึ่งและวรรคสองใหม่และจัดสรรจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ถูกต้องตรงตามผลการคำนวณนั้นทุกครั้งที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นเว้นแต่จะพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันเลือกตั้งทั่วไป

ในกรณีที่มีการคำนวณใหม่ตามมาตรานี้ทำให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดลดลง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นในลำดับท้ายตามลำดับพันจากตำแหน่ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่ ให้ถือว่าผู้นั้นยังคงเป็นผู้สมัครตามลำดับหมายเลขเดิมในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น

ตัวอย่าง ตารางการคำนวณจำนวน ส.ส. ร่าง พ.ร.บ. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.
กรณีที่ประกาศผลเลือกตั้งครบทุกเขตเลือกตั้ง (350 เขต) และไม่มิตั้งเกินจำนวน

		แบบที่ 1 กรณีที่มีที่นั่งเกินจำนวน									
หมายเลขพรรค	คอลัมน์ 1	คอลัมน์ 2	คอลัมน์ 3	คอลัมน์ 4	คอลัมน์ 5	คอลัมน์ 6	คอลัมน์ 7	คอลัมน์ 8	คอลัมน์ 9	คอลัมน์ 10	
	คะแนนรวม ทั้งประเทศ	จำนวน ส.ส. ที่แต่ละ พรรคพึงมี (500 คน)	จำนวน ส.ส. แบ่งเขต ที่พรรคได้รับ (350 คน)	จำนวน ส.ส. บัญชี ฯที่จะได้รับ	จำนวนที่นั่ง พิเศษเหลือ	จำนวน ส.ส. จากเศษ	จำนวน ส.ส. บัญชี ฯที่พรรคได้รับ	จำนวน ส.ส. รวมทั้งหมด	ค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรค ต่อ ส.ส. 1 คน		
1 ก	13,132,563	(3)	187	35,0504	35	0.0504		35	222	59,155,6892	
2 ข	1,235,236		6	14,8858	14	0.8858	1	15	21	58,820,7619	
3 ค	246,879		4	0.1743		0.1743		0	4	61,719,7500	
4 ง	26,229			0.4435	0	0.4435	1	1	1	26,229,0000	
5 จ	9,462,498		109	50,9956	50	0.9956	1	51	160	59,140,6125	
6 ฉ	134,008			2.2659	2	0.2659		2	2	67,004,0000	
7 ช	114,625			1.9381	1	0.9381	1	2	2	57,312,5000	
8 ซ	3,354,066		29	27,7118	27	0.7118	1	28	57	58,843,2632	
9 ญ	12,653			0.2139	0	0.2139		0	0		
10 ด	13,959			0.2360	0	0.2360		0	0		
11 ต	1,406,593		13	10,7832	10	0.7832	1	11	24	58,608,0417	
12 ถ	369,526		2	4,2481	4	0.2481		4	6	61,587,6667	
13 ฑ	19,910			0.3366	0	0.3366		0	0		
14 ฒ	30,507			0.5158	0	0.5158	1	1	1	30,507,0000	
15 น	11,874			0.2008	0	0.2008		0	0		
รวม		500,0000	350	150,0000	143		7	150	500		
คะแนนเฉลี่ย ส.ส. 1 คน		59,142,2520		(2)							

ตัวอย่าง ตารางการคำนวณจำนวน ส.ส. ตามร่าง พ.ร.บ. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.
กรณีที่ประกาศผลเลือดยล 95 ของเขตเลือกตั้ง (333 เขต) คำนวณจากผลคะแนน 333 เขต (ฐาน ส.ส. 475 คน)

แบบที่ 4.3 กรณีประกาศผลเลือดยล 95 คำนวณจากผลคะแนน 333 เขต (ฐาน ส.ส. 476 คน)										
หมายเลขพรรค	คอลัมน์ 1	คอลัมน์ 2	คอลัมน์ 3	คอลัมน์ 4	คอลัมน์ 5	คอลัมน์ 6	คอลัมน์ 7	คอลัมน์ 8	คอลัมน์ 9	คอลัมน์ 10
	คะแนนรวมทั้งหมด	จำนวน ส.ส. ที่แต่ละพรรคพึงมี (475 คน)	จำนวน ส.ส. แบ่งเขตที่พรรคได้รับ (333 คน)	จำนวน ส.ส. บัญชีฯ ที่จะได้รับ	จำนวนเต็มเศษเหลือ	จำนวน ส.ส. จากเศษ	จำนวน ส.ส. บัญชีฯ ที่พรรคได้รับ	จำนวน ส.ส. รวมทั้งหมด	ค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรคต่อ ส.ส. 1 คน	
1	12,168,900	205,7691	171	34,7691	34	0.7691	1	35	206	59,072.3301
2	1,162,310	19,6540	6	13,6540	13	0.6540	1	14	20	58,115.5000
3	246,879	4,1746	4	0.1746	0	0.1746	0	0	4	61,719.7500
4	26,099	0.4413		0.4413	0	0.4413	0	0	0	
5	9,333,977	157,8322	109	48,8322	48	0.8322	1	49	158	59,075.8038
6	127,981	2.1641		2.1641	2	0.1641		2	2	63,990.5000
7	33,671	0.5694		0.5694	0	0.5694	1	1	1	33,671.0000
8	3,189,754	53,9369	28	25,9369	25	0.9369	1	26	54	59,069.5185
9	11,878	0.2009		0.2009	0	0.2009		0	0	
10	13,959	0.2360		0.2360	0	0.2360		0	0	
11	1,358,765	22,9759	13	9,9759	9	0.9759	1	10	23	59,076.7391
12	355,308	6.0081	2	4.0081	4	0.0081		4	6	59,218.0000
13	19,910	0.3367		0.3367	0	0.3367		0	0	
14	29,748	0.5030		0.5030	0	0.5030	1	1	1	29,748.0000
15	11,709	0.1980		0.1980	0	0.1980		0	0	
รวม	28,090,848		333		135		7	142	475	
คะแนนเฉลี่ย ส.ส. 1 คน	59,138,6274			142,0000						

หมายเหตุ

- ตัวอย่างนี้ นำผลคะแนนรวมเฉพาะ 333 เขต (เขตเลือกตั้งที่ได้รับการประกาศผล) มาคำนวณหาจำนวน ส.ส. ที่แต่ละพรรคพึงมีจากจำนวน ส.ส. ทั้งหมด 475 คน (ร้อยละ 95 ของ 500 คน)
- แต่ กกต. ประกาศผลการเลือกตั้ง ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของจำนวนเขตเลือกตั้งทั้งหมด (ส.ส. 333 คน)
- ดังนั้น จำนวน ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อที่พรรคได้รับไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ด้วย (142 คน)

ตัวอย่าง ตารางการคำนวณจำนวน ส.ส. ตาม ร่าง พ.ร.บ. ว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส. พ.ศ.

กรณีที่ประกาศผลเลือดยล 95 ของเขตเลือกตั้ง (333 เขต) คำนวณจากผลคะแนน 333 เขต (ฐาน ส.ส. 475 คน) และมีที่นั่งเกินจำนวน

แบบที่ 4.3 กรณีประกาศผลเลือดยล 95 คำนวณจากผลคะแนน 333 เขต (ฐาน ส.ส. 476 คน)												
หมายเลข	พรรค	คอลัมน์ 1 คะแนนรวม ทั้งประเทศ	คอลัมน์ 2 จำนวน ส.ส. ที่แต่ละ พรรคที่มี (475 คน)	คอลัมน์ 3 จำนวน ส.ส. แบ่งเขต พรรคที่ได้รับ (333 คน)	คอลัมน์ 4 จำนวน ส.ส. บัญชีฯ ที่จะได้รับ	คอลัมน์ 5 จำนวน ส.ส. บัญชีฯ ปรับให้เหลือ 142	คอลัมน์ 6 จำนวนเต็ม	คอลัมน์ 7 เศษเหลือ	คอลัมน์ 8 จำนวน ส.ส. จากเศษ	คอลัมน์ 9 จำนวน ส.ส. บัญชีฯ ที่พรรคได้รับ	คอลัมน์ 10 จำนวน ส.ส. รวมทั้งหมด	คอลัมน์ 11 ค่าเฉลี่ยคะแนนของพรรค ต่อ ส.ส. 1 คน
1	ก	12,168,900	205,7691	171	34,7691	34,3278	34	0.3278		34	205	59,360,4878
2	ข	1,162,310	19,6540	4	15,6540	15,4553	15	0.4553	1	16	20	58,115,5000
3	ค	246,879	4,1746	6	0.0000	0.0000	0	0.0000		0	6	41,146,5000
4	ง	26,099	0.4413		0.4413	0.4357	0	0.4357		0	0	
5	จ	9,333,977	157,8322	109	48,8322	48,2124	48	0.2124		48	157	59,452,0828
6	ฉ	127,981	2,1641		2,1641	2,1366	2	0.1366		2	2	63,990,5000
7	ช	33,671	0.5694		0.5694	0.5621	0	0.5621	1	1	1	33,671,0000
8	ช	3,189,754	53,9369	28	25,9369	25,6077	25	0.6077	1	26	54	59,069,5185
9	ญ	11,878	0.2009		0.2009	0.1983	0	0.1983		0	0	
10	ด	13,959	0.2360		0.2360	0.2330	0	0.2330		0	0	
11	ด	1,358,765	22,9759	13	9,9759	9,8493	9	0.8493	1	10	23	59,076,7391
12	ด	355,308	6,0081	2	4,0081	3,9572	3	0.9572	1	4	6	59,218,0000
13	ท	19,910	0.3367		0.3367	0.3324	0	0.3324		0	0	
14	ธ	29,748	0.5030		0.5030	0.4966	0	0.4966	1	1	1	29,748,0000
15	น	11,709	0.1980		0.1980	0.1955	0	0.1955		0	0	
รวม		28,090,848		333	143,8254	142,0000	136		6	142	475	
คะแนนเฉลี่ย ส.ส. 1 คน		59,138,6274										

หมายเหตุ

- ตัวอย่างนี้ให้ผลคะแนนรวมเฉพาะ 333 เขต (เขตเลือกตั้งที่ได้รับการประกาศผล) นำคำนวณหาจำนวน ส.ส. ที่แต่ละพรรคพึงมีจากจำนวน ส.ส. ทั้งหมด 475 คน (ร้อยละ 95 ของ 500 คน)
- แต่ กกต. ประกาศผลการเลือกตั้ง ส.ส. แบบแบ่งเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของจำนวนเขตเลือกตั้งทั้งหมด (ส.ส. 333 คน)

วิธีการหาจำนวน ส.ส. ที่ประกาศทั้งหมด (คำนวณหาจากอัตราส่วน ส.ส.เขต ที่ประกาศ กับ ส.ส. เขต ทั้งหมด)

	A	B	C	D	E
ลำดับ	จำนวน ส.ส. แบบแบ่งเขต	ร้อยละที่ประกาศแบ่งเขต (Aหาร 350)	จำนวน ส.ส.ทั้งหมด ที่จะประกาศ (B คูณ 500)	จำนวน ส.ส.ทั้งหมด ที่จะประกาศ (ปรับ เป็นจำนวนเต็ม)	จำนวน ส.ส.แบบ บข. ที่จะประกาศ (D-A)
1	333	0.951428571	475.7143	475	142
2	334	0.954285714	477.1429	477	143
3	335	0.957142857	478.5714	478	143
4	336	0.96	480	480	144
5	337	0.962857143	481.4286	481	144
6	338	0.965714286	482.8571	482	144
7	339	0.968571429	484.2857	484	145
8	340	0.971428571	485.7143	485	145
9	341	0.974285714	487.1429	487	146
10	342	0.977142857	488.5714	488	146
11	343	0.98	490	490	147
12	344	0.982857143	491.4286	491	147
13	345	0.985714286	492.8571	492	147
14	346	0.988571429	494.2857	494	148
15	347	0.991428571	495.7143	495	148
16	348	0.994285714	497.1429	497	149
17	349	0.997142857	498.5714	498	149
18	350	1	500	500	150